

MŐRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politicsni i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Lét. IV. Évf.

Márkisevci, 1925. március 22.

Broj 11. Szám.

Kancelparagraf.

Kak je tó 'ze znáno, v Sloveniji je 'ze od nigdasnyi csaszov klerikalizem velko mócs meo, ka escse i dnez valá. Nê natelko mogocse ta rezsna naprêdnoszt, kak bole gravitêranye za doszégnyenoszt oszobni cílov i idej szo sze nasztavile drúge grupe pod ráznimi iménami, ki szo po vrêmeni i miloszt orszacs ki partájov prisle tak dalecs, ka szo mele nikakso rêcs tûdi i za ravnanye v slóveniji. Tak ka nâ sursi teren zadodijo, szo doszégnoie za oszlabljenye klerikalizma potreben takzváni „kancelparagraf“ tó je zákon, na podlagi stêroga sze strofa lêko tiszti dühovnik ki bi politiko tûdi i vu cêrkvi naprêprinásao.

Zadoszta 'zalosztno je, ka escse i zdâ v dvâszetom sztôletji takse zákone trbê, da vszi znati moremo, ka je cêrkev nê za politiko, nego za glásenye szvéti rêcsi. Znati pa moremo tûdi i tó, ka dnez 'ze malo taksi dühovnikov jeszte, ki bi szvéto hízo za drúgi poszel, kak za nyé pozvanye goriponúcati sze szpozábili. Kak dühovnik szvojemi pozvanyi na skodo sze isztina neszmê tak v politiko ekszponêrati, escse bole pa nê vu cêrkvi. Vendar pa csi ga vmemo kak csloveka, tûdi i on má jus do zvûn cêrkenoga szvetszkoga 'zivilénya i nê v mênsoj meri, kak pa uradnik. Kak skoduje politizêranye uradniki, kak taksemi na nyega ogledi, rávno telko skódi tó dühovnikom pri nyi pozvanyi. Obsztoj kancelparagrafa je tak rêszan nameszten, toda szamo za tiszto dühovcsino, ki sze szpozábi escse i dnez — ka má za pozvanya

Tá rêcs „kancelparagraf“ bi sze pa szkoroda tak glaszilo lepse csi bi sze ponúcao prôti tisztim lûdem, stere kak edno ta rêcs vu vszebi má, tó je prôti kancelisztom. Nê mogócse záto, ka nâ oni szizpolitike aktivni tao nê szmeli vóvzêti, nego nâ sze tak prevecs ne exponêrajo, ka bi to z národombcsütlávti sze vûpali

Ka sze ticsé politizêranya, dühovcsina v miszli szvoje verecsini tó, isztina ka nêeden mednyimi tûdi szamo pod krôvom té, v isztini pa dônok v 'zelji do szladkêsega krûha szvetszkoga 'zivilénya. Miszliti pa moremo na tó, ka ie tó szamo nyim na sko-

do, národi szamomi nê, ár dnezdén je szkoroda tó privatna sztívar bôgati dühovcsino, drúzi sze szamo escse v zgoji i sztári navádaj vkúper. Doszta véksega pomêna je pa politizêranye uradnikov. Te lûdje návecs sztíkov májo z národomb i gda znati moremo tó, ka politika neednok prêkvészega politicsnoga nepriatelsztva do oszebnoga vražnistva, te je nê csúda csi sze zgodí vecskrát, ka v vázni potreba szsze doticsni prôszti cslovek boji idti szipra-

vico iszkat, ali tanács pítat.

V uradnika sze od vîsesnyi faktorov prisziljáva politizêranye te, gda bi rávno oni mogli tó prepovedati. Plácse rédne nyim nescsejo dati, ár bi te od vszake sztráni neodviszni bíli, nego je tak scséjo ponúcati vó na szvoj haszek, na národa skodo i na beracssztvo tê. Ki 'z-nyimi netrôbijo v eden rôg, tisztim pa kancelparagraf, ali kazén, ali zametávanye, — nâ sziz odihávti nemrejo.

Pélida z-taksnoga zákona.

Za pokritje drúžavnoga proracsuna sze je leta 1923. prineszao takzváni taksni zákon. Pri neszmerni vódávanyaj sze níká neszinêmo csúdivati, csi sziz drúžava rázne dohodke zagvúsati rávno sztem zákonom stela, záto ga nê kritizêrati, nego szamo v pár recsaj sze od nisterni nyegovi napák szpomenôti scsémo.

Predvszem znati moremo, ka nasa nôva drúžava ednôtni zákonov escse nema. Sztem taksnim zákonom je vsze manykajócse potrebe doszégnoti stela, toda rávno nisternim 'ze obsztojeccsim zákonom i odrêdban na skodo, ali na nezarazmetoszt, escse na vékso skodo pa nisternomi 'ze itak prevecs obtercsenomi sztani, ár je po sztárom zákoni meo nikakso zagovárjanye po nôvom, tóda po taksnem pa rávno naszprôtno.

Vzenimo za pélido szamo te eden krcsmárszki sztán, ki je med vszêmi obrti náveksi haszek devajocsi sztán za drúžavo. Sztári obrtni zákon je tocsno predpiszao mogócse, kak sze lêko dá i zvršáva té obrt, z taksnim zákonom je pa tó naednok vsze zavrzeno. V tom zákoni jeszte vsze, financsna, notrasnya, zvûnszka itd. zadeve, tóda tûdi obrtne, csirávno ka sziz jo pri sztívarjanyi toga zakona niscse nê miszlo naiô, ka pravilnik za zvršitev k tom tûdi trbê Sztári obrtni zákon szamo concessio dovoli, obrt pa szamo za tocsênve na trgovszko formo, ali za lásztini pridelek. Taksni zákon pa vsêfele zao i preobnyene pravice dovoljúje, breztoga, ka bi sze sto z-poznao 'z-nyi i je tak dao zmožnoszt nerêdnosztam jezero vrszt, ár niti neopise kakszi szo predpiszi za zvršavanye po tom zákoni dovoljene pravice. Ne da bi sze posztavili na predpisze escse i dnez valánoga obrtnoga réda, ali pri neszli eden z-enácseni obrtni zákon, mámo zdâ dvôje direktive. Kak je cslovek, ali kakszi je kaput, tak ga nûcamo lêko. I niti dnez nêga poszlanca ki bi za té krivicsen zákon rêcs potroso, krcsmarje pa v cêioj drúžavi nevejo ednotno gorsztôpiti.

Belgium kiürit, Franciaország nem ürit ki.

A belga kormány és a politikai pártok vezetői tárgyalásokat folytattak a megszállott német területek sorsáról. A tárgyalások során olyan megállapodást hoztak létre, mely szerint a megszállásokat rövid időn belül leépítik. Valószínű, hogy az aacheni zóna kivételével az egész belga megszállott területet rövid időn belül kiüritik.

Párizsból jelentik, hogy a kamara külügyi bizottsága ma

ülést tartott, amelyben a többség a legerélyesebben azt követelte, hogy az északrajni zóna megszállását feltétlenül hosszabbítsák meg.

Zita királyné és a spanyol kormány.

Hivatalos politikai körökben erősen cáfolják azt a hírt, mintha Zita exkirálynénak el kellene hagynia Spanyolországot. Ezzel szemben beismerik, hogy a spanyol kormányra külföldről erős nyomást gyakorolnak Zita kiutasítása érdekében.

Je vsze mogócse!?

Carinik — komandant szoldacsije 115-ga márcia 1925. popôdnêvi sze je v M. Soboti níki decsko v pijanoszti — kak sze csúje — 'zalivo omêno prôti Slovansztvi. V nyega blizini sze je eden carinar (vámhivatalnok) nahájao, ki kak je tó zacsó, je bêzao taki v kaszárno i je zapovedao tam sze nahájajócsmi szoldákom, najido i aretirajo tisztoja decska. Trije szoldáki z „bajonet auf“ szo tûdi taki sli i prignali decska v kaszárno, za níkej csasza pa szezna ga z-pûsztili.

Tó je gde v drúgom kráji znábiti níká nê nôvoga, ali prinasz szmo k kaj taksemi nê vajeni. Záto pítati moremo g. carinika nâ nam poká'ze odkéc je dôbo on oblászti nad szoldacsijoj? Kak nam je znáno, prinasz sze szoldacsija szamo v szkrajnoj potrebi lêko nûca za pomôcs, pa te nê na komando carinára. Tébole je pa szmesna sztívar té, gda sze szoldacse za policájszke potrebe nûcajo gori i to brez znánja nyé komandira, brez vîsesnyega povelja, — na „befehl“ ednoga carinara!... Gde szmo pa te pravzaprav, v lôgi, v macedoniji, ali v afriki? Mi sze csútimo v kulturnom Prekmurji, záto nam malo 'zalosztno szpádne, gda sze nam nazadoványe káze za pélido. Kaj táksega sze nemre zgoditi v kulturnoj drúžavi, csi nê záto ka carinik száblo má...

Nasa krajina je doszêmao níka nê dobila z-taksi dugovánj, ki bi nam na vérsztveno pomôcs bíli, i tó nê nam nego nasim oblásztam lêko pripisemo na rovás, ár kaksistécs je búo té sztális, bi pomocs pridti 'ze dávno mogla ne szamo v Prekmurja interessi, nego i bole v interessi drúžave, obcsno goszpodársztva, gda bi previditi mogli delavnoszt, pascslivoszt, znánoszt vértûvanya i lego nasega póla. Nê sze je tak zgôdilo, igrala je predvszem vlogo níkaksza politicsna mržnoszt prôti nasoj krajini, na vékso skodo drúžave szame, kak pa tûdi nê v máloj meri nase krajine. — Zdâ ednôk szmo níka zacsnoli dobivati pomôcsi, tóda nê z politicsne miloszt, nego z-previdnoszti vérsztveni sztális predvszem postúvajócsi goszpôdov. Persze tem je nê krûh politika, nego dela csisztocsa nyi pozványa, za stero szo neômorni. I ka bi sziz tak zdâ nas sztális malo zacsnoli napregibati, je 'ze pá zráven necsiszta roka ki bi tó pá za politicsne cile vöponúcala rada. Isztina ka nevoscslivoszt med szemimi nami tûdi - kak vszigidáprevecs vdérja, ali na ká táksega poszluhsati sze neszmê i rávno od szlûzbene sztráni nê, kak sze tó godi v zádnyem vrêmeni na 'zaloszt i szramoto cslovecse szamozavednoszti i szamozszojnomi premislávanyi. 'Zalosztno je csi 'zenszka hlacse noszi, escse 'zalosztne je pa, csi sze eden vért z-nevoscslive sztráni ravnati dopûszti. Cslovek nâ cslovek bôde na szvoji petáj, ali pa igralna figura, ki sze lêko dá cukati za 'zinice!

Ami most igaz!

Nemrég, jóval a választások előtt azonban, e helyen emlékeztünk meg egy pái szóval arról, hogy következtessen a Radič pártnak a kormány által történt feloszlására, kár lesz minden szavazatért, mely erre a pártra lesz leadva, mert ha a pártot feloszlanni volt merszük, bár a törvény szék által már elébb hitelesített listákat nem lehet megsemmisíteni, lesz merszük és megsemmisíthetjük a mandátumokat, mint tették azt annak idején a kommunista képviselőkkel. Ezen érvelésünk annak idején sok ellenvetésre talált, mindenki az ellenkezőjét állította, bár magától értetődő volt, hogy a kormány nem fogja magát blamálni csupán a reá nézve haszontalan feloszlattal, hanem akkor már teljesen a végére fog járni a tervbevevett dolognak.

Ami akkor kritikával találkozott, ma már bevégzett tényként áll előttünk, a megválasztott Radič párti képviselők összes mandátumait az igazoló bizottság megsemmisítette, az az a hatóságok által nekik adott szabályszerű megbízó levlelektől megfosztotta őket. Nem akarunk evvel azt mondani, hogy ez az igazságnak is megfelelő eljárás, s hogy ez nem az alkotmányadta emberi jogoknak a tiprása, csupán igazolni akarjuk annakidején történt érvelésünk helyességét, annál is inkább mert nem egy a sok közül nemcsak hogy megütöközt, azon cik-könkön, hanem egyenesen úgy állította be annak értelmét, mint ha mi a népet félre akarnók vezetni, talán más pártnak az érdekében. Ez utóbbi tény fényesen dokumentálja annak ellenkezőjét, s most látszik csak, hogy sokkal jobban tennék a szavazók akkor, ha szavazataikat ennek szemelött tartásával arra a pártra adták le, mely elveikhez Radič után a leg-

közelebb áll, illetve olyanra melytől leginségesebb vidékünk úgy segítséget várhatott volna.

Radič maga a vezér be van zárva, a vizsgálat ellene még ma sem nyert befejezést, folynak ellene a tanukihallgatások. Hogy mit gondol ő, az az ő dolga, de bizony számol a következményekkel s a jövő tervein elmélkedik. A párt másik vezető tagjai, Maček és társai nincsenek bezárva, csak az ajtó van rájuk reteszelve

s ők is bizton az igazságtalan eljárás miatt bosszankodnak. Hogy az alkotmány, józan ész, szabadságjog és emberijog alapján kell, hogy igazat adjunk nekik, ahhoz szó nem fér, viszont a háboru alatt és utána már annyira megelégtünk a sok herce-hurcát és cirkuszdíjt, hogy bizonyisten ránk fér már a békés munka, a nyugodt élet és a jövőnk komoly megalapozása iránti tevékenység.

Veszekedés az olasz kamarában

A kamara mai ülésén viharos jelenetek játszódtak le és egy-izben verekedésre is sor került. Maffi képviselő súlyos támadást intézett a fascisták ellen. Amikor Acerbo államtitkárta támadta Maffi, az egyik fascista felugrott helyéről és megütötte a képviselőt,

míg egy másik leköpte. Maffi teljes erejéből védekezett és elkeseredett hangon tiltakozott a fascisták támadása ellen.

Az ülést a nagy láрма miatt félbe kellett szakítani.

A magyar-osztrák kettős megadóztatás elkerülése.

Az osztrák kormány ma terjesztette a parlament elé azt a javaslatot, mely a Magyarországgal való jogsegélyszerveződésre vonatkozik, a kettős megadóztatás elkerülése tárgyában. Eszerint: ha egy magyar állampolgárnak Ausztriában és Magyarországon is

vap vagyona, akkor abban az országban fogják megadóztatni, ahol hosszabb idő óta lakik. Ha pedig mindkét országban egyenlő volna a tartózkodási idő, akkor a megadóztatás helye az állampolgárság szerint igazodik

POLITIKA.

Parlament a mandátumokat igazoló bizottságnak ülésezése alatt nem tartott üléseket, képviselők legnagyobb része, kik az igazoló bizottságnak nem voltak tagjai, otthonukba mentek. — Az igazoló bizottság befejezte munkáját, mely a legnagyobb ellenzéki küzdelem mellett is óriási meglepetéseket hozott. Maribori kerület demokratái panaszt adtak be (!) a klerikálisták ellen, s ennek alapján egy mandátumot nekik (dem.-nak) való odaítélését kérték. Emiatt a klerikálisták és demokraták közt majdnem verekedésre került a sor. Végre az igazolóbizottság egy bi-

zottságot választott az ügy felülvizsgálására, ami még így is aligha fog sikerülni nekik. Az összes mandátumok közt Radičekét hagyták a legvégére, amelyek mindegyikét, dr. Trumbić kivételével, aki a Zajednica listáján szerepelt, a többség határozatával megsemmisítették. Hogy a megsemmisítés keresztül vitetett, azt leginkább Pibičević erőszakosságának kell betudni. Megtörténik azonban az a nem várt esemény, hogy a radikálisták most a közel 70 Radič képviselő hiányával annyi többséggel fognak birni, hogy azokra a demokratákra sem lesz szükségük, kik a Ra-

diček kitolásával így őket többséghez segítették. Ennek folytán a még pár nappal ezelőtt elhírsztelt Radicsék helyetti választásokra sincsen kilátás miután radikálistáknak a többség kell, amit választások megtartásával éppen ezeken a helyeken nem érhetnek el. Viszont, hogy automatic következenék utánuk a legtöbb szavazattal bíró jelöltek, más pártiak, az is csak a többségének rovására volna, azért, legalább is a helyzet tisztázódásáig, ami nem zárja ki a Radič mandátumok későbbi igazolását sem, így fog maradni. E tekintetben sok fog függni természetes a szélesebbkörű ellenzéki blokk magatartásától is, mely már az igazoló bizottságnak Radič mandátumok megsemmisítését el határozó üléséről is kivonult, s az ellenzék összessége teljes abstinenciát határozta el. A horvátok sem fognak egykönnyen belenyugodni a helyzetbe, de azt hisszük, egyelőre minden hiába.

Thurn Taxis panama. Tudott dolog, hogy Thurn Taxis osztrák hercegnek itt nagyobb kiterjedésű birtokai vannak, amit hogy megmentsen, értékesítette, egy zágrebbi banknak eladta. Az eladást az igazságügyi miniszternek jóvá kell hagyni, ami meg is történt. A jóváhagyás körül azonban valami panama történt, ami most nyilvánosságra került, t. i. a demokraták állítólag pár milliócskát ezen a címen a párt kassa javára fordították, ami nagy port vert fel a politikai körökben. — Németország erősen készül az elnökválasztásra. Eddig már öt jelölt van, ami új választások megtartását helyezi kilátásba. — Románia bolgár alattvalókat sorjában lezárta s ezt kommunizmus váddal okolja meg. — Szovjet hadsereg állománya, Max Neill hadügyi államtitkár egy interpellációra adott válasza szerint, 390.000 tüzérségből és 657.000 gyalogságból áll. A hadügyi költségvetés 407 millió arany rubelt tesz ki.

Glászi — Hírek.

— Ka je z 'zrebcami? V zádnoj M. K. szmo piszali, ka je država nakupila nikelko csiszlokrvni težki 'zrebcov v Belgiji z-steri Prekmurje tudi dobi okoli 3—4. Vendar so 'zrebc 'ze na novom marofi pri Varazdinu, ali gda pridejo, to esce i dnez nemremo zvedeti. Ar je ne šamo domaća nevoščljivost zadoszt, nego kak szmo zvedli 'ze politika zaveracs scse bidti nasemi versztvenomi napreduvanyi, mogocse

ADA.

Elbeszélés. — Irta: B. J.

— Nagyon szerettem édes anyámat, Áldot emléket kegyelettel, hálával őrzöm szívemben. Volt neki egy távoli rokona, egy árva lányka, a kit ő nevelt fel és nagyon szeretett. Az anyai szív örömeivel, melegségével dédelgette azt a kedves eszméjét, hogy ő nekem nevelte fel azt a lánykát. Én nem éreztem iránta vonzalmat, pedig kedves, finom teremtes volt. Eléinte nem is csináltam ebből semmi titkot, a mi anyámat mélyen elszomorította. Én láttam ezt s nem akartam áldot lelkének keserű érzéseket okozni és tettetéshez nyultam. Egész környezetünk tudta hogy Margit szeret engem én pedig mutattam, hogy az én vonzalmam nem erős. Halála előtt egy nappal oda hitt ágyához és szemét szeretettel rám függesztve, kezemet reszkető kezébe fogva, így szólt hozzám:

— Kedves fiam, úgy-e teljesíteni fogod egyetlen kívánságomat és boldoggá teszed az én Margitomat? Ő mélyen szeret téged, mint nekem az imént is megvallotta. Igérd meg édes gyermekem.

— Igérem, kedves anyám. Híjjátok be Margitomat.

Margit bejött. Haldokló anyám odaszólitotta az ágyához, kezünket egymáséba tette, mi letérdepeltünk ágya széléhez s ő megáldott bennünket.

— Most már meghalhatok! — És e szavainál egész életének öröme, boldogsága ott sugárzott tisztas arcán. Ott sugárzott utoljára. — Én vagyok a bűnös, édes Adám

Ada tágra nyílt szemekkel nézett rá.

— Margit nőd?

Megvetsz? Nyomorultnak tartasz? Ada felsimult a férfi széles mellére s gyöngéden átkarolta.

Mert nagyon szerette!

V.

Horgas orru emberek kezdtek járogatni hozzájuk, olyan emberek, kik alázatos arccal, sompolyogva szokták benyitni az ajtót. Béla a maga szobájába vonulgatott el velők.

Azután olyan férfiak jöttek, kik hárman tesznek egy ember-számot. Az egyik fakalamárist hirdozgat a zsebében a másik nagy iratnyalábot cipel a hóna alatt; a harmadik pedig egyetlen röpke pillantással meg szokta becsülni a szobák tartalmát; vajjon kifutja-e?

Béla rálépett arra a lajtorjára, melynek fakai sohajtásból, könyekből, fogcsikorgatásból, és dobpergésből állanak.

Mikor az utolsó fokon is átesett, elmentek lakni egy hónapos kis szobába.

Ada rendkívüli szorgalommal himeztetett az ablaknál; az a parányi tű szaporán villogott puha kis kezében. Béla pedig egy rozoga asztalon másolgatott. Ada magának himzett, Béla a saját pereiben másolgatta az iratokat.

Legalább így mondogatták egymásnak. És a rozoga asztal fiában gyakran találgatott Béla egy kis pénzt, melyről nem tudta, honnan kerülhetett oda.

A jó ismerősök apránként elmaradoztak, a jó barátok hébe hóba még ajtót nyitottak rájuk, azután végkép eltűntek ezek is.

Béla naponként eltávozott hazulról s olykor órákig elmaradt. Azt mondta, ügyvédéhez megy értekezni. Ada is ilyenkor osont el egy-egy kis időre hogy egész nyaláb vásznakkal térjen haza, amiket gondosan elrejtetett. E titkos utjaikban megtörtént egypárszor hogy távolról felismerték egymást az utcán és sebtiben elbujtak, kitértek egymás elől. Ada nagy rakás vásznára besurrant valamelyik kapu alá és dobogó szívvel leste, míg a férfi, gyors léptekkel elhalad a kapu előtt. Az két szerető szív nem akart találkozni az utcákon!

Béla fáradtan téregetett haza es ténként.

— Sokat jártál, izzadt a homlokod. (foly. köv.)

ka tē M. Szobotski „Pirc“-i tak tā zaigrajo delo, ka szamo tē prido 'zrebeci gda plemenilna dōba 'ze preminē . . .

— Věrsztvena anketa v M. Soboti sje je v prirejany Kmetiszke družbe 15.-ga t. m. v državnoj sōli obdržala. Gucsali szo g. Vojsk sr. ekonom z Beltinec od szajēnya cepik, pokoncsāvanya polszki misi i szo notri pokāzali nāmōdernēso priliko za pokoncsāvanye misi takzvāno »Hōra« pūkso. Na obcsno 'zelēnye sje bode proszilo za potrditev magyarszkoga poljszko—policiszkoga zákona z-leta 1894. prinesenoga za obvēzno pokoncsāvanye polszki skodlivcov. Vértovje szo sje opomnili na obiszki vinarszkoszadjarszki tecsāj (tanfolyam), i je ponūdjeno bilō tri kanzarov po znīzānoj cēni, z-steri szo za dvā taki bili interesenti. — 'Zalosztino pa moremo zagotovit, ka je anketa nē bila v tisztoj meri obiszkana, kak bi sje tō dosztājalo za vērsztveni sztan. Gda je odkaj taksega gucs, stero bi nam na haszek bilō, te vszaki drūgo delo mā, ali po zakesznjenosztu sje eden i drūgi trga, csemeri, csirāvno po szvojoj krivdi i z-nevoscsēnosztu.

— Krcsmārje! — Ki scsē Nārodne banke 60%-no poszojilo po 5000 Din., vīzivat, nā sje pri Gost. zadruzi taki glāzsi. — Steri krcsmār v szvojoj krcsmi smarnico tocsi, more v krcsmi na vidnom meszti obesziti táblico z napisom »Šmarnica«. — Po odredbi ministra sje direktno rodēce trszije (smarnica, nova, szāzsoros izabelia itd.) vcs szaditi neszmējo, poszajene pa proti sztoji z-trēbiti morejo. Nāmesztō z-treblene smarnice sje z drāvne vinārszke sōle cepleno trszije ksenki dobi csi sje proszi.

— Občni zbor podružnice Jugoslovanske Matice v Murški Soboti se vrši v soboto 28. marca 1925. v spodnjih prostorih hotela Dobri z običajnim dnevnim redom. Člani in prijatelji društva so vabljani.

— Veliki župan mariborske oblasti. E br. 323/4. Maribor, dne 11. marca 1925. Spomladanski poučni tečaji na drž. lozih in vočnih nasadnikih mariborske oblasti 1925. — RAZGLAS! V smislu pravilnika o obnavljanju in pospeševanju vinogradništva, oziroma o pospeševanju sadjarstva, vršili se bodo v času od 26. marca do 5. aprila t. l. v drž. trtnih nasadih. 1.) v Pekrah, pošta Limbuš pri Mariboru (za vinarstvo in sadjarstvo). 2.) v Šmarji pri Jelšah (za vinarstvo) ozir. v drž. drevesnicah. 3.) v Konjicah: (za sadjarstvo) 4.) Ptuj, (za sadjarstvo): spomladanski poučni tečaji za kmečke in viničarske sinove ter druge interesente v svrhu izurjenja v rezi vinske trte in sadnega drevja, v cepljenju trt in dreves, siljenju cepljenk, napravi trtnic in drevesnic, zasajanju vinogradov in sadonosnikov, pokončevanje trtnih in drevesnih škodljivcev itd. Vsak mladeniški udeleženeč dobi prosto stanovanje ter dnevno 10 Din. kot prispevek za hrano. Razventega se bo med najpridnejše razdelilo na koncu tečaja več nagrad, obstoječih iz cepilnega orodja trtnih in drevesnih škarij itd. Udeležbo je prijaviti čimprej (pristop je omejen), najkasneje pa do 24. marca t. l. ustmeno ali potom dopisnice pri dotičnem nasadu ali pa pri vinarskem in sadjarškem nadzorništvu v Mariboru.

Veliki župan: Dr. PIRKMAIER s. r.

— Megszakadtak a takarékbetétekre vonatkozó jugoszláv-magyar tárgyalások. A jugoszláv és magyar állampolgárok nak nyilvános takarékpénztárakban és bankokban kezelt betétjei ügyében a két kormány delegáltjai között Beogradban február hó végén tárgyalások indultak meg. Ezeket a tárgyalásokat most megszakították, mert a jugoszláv delegatusoknak kormányuktól új utasításokat kell beszerezniök.

TRAUTMAN TERUS LEDERER MARKO

porócsena

Murska Sobota Kostajnica

18. márciusa 1925.

Nameszto drūgoga poszebnoga naznanila

— Egyházi hír. Kovács Károly ev. segédlelkész, Kovács István ev. esperes fia, mint tábori lelkész Zagrebban teljesített katonai szolgálatának befejeztével, a Cservenka-i (Bácska) ev. gyülekezet segédlelkészévé meghívott.

— Havi 550 márka. Az ntóbbi időben a reakciós lapok fantasztikus híreket közöltek arról, hogy az elhunyt birodalmi elnök felesége milyen nagy összegű nyugdíjat fog kapni. Most azután hivatalosan közlik, hogy Ebert elnök feleségének nyugdíja havi 592 aranymárka lesz. Ez az összeg az adók levonásával csak 550 aranymárkát tesz ki. Ennek ellnére azonban az Ebert elnök feleségének juttatott összeg a legnagyobb nyugdíj, amelyet német állami tisztviselő özvegye eddig kapott.

— Direkt termő szőlők termesztése és azok a borainak a kimérése az 1922. és 1924. évi törvény erre vonatkozó szakaszai értelmében tilos. A direktermők közül, ha azok már ültetve vannak kiirtandók pl. smarnica vagy noah, elvira, othelo, delevare, herbemont, clinton, juques, izabela stb. további ültetésük pedig szigorúan megtiltatik. Vendéglősök és kereskedők, az ily borokat nem mérhetik „bor“ néven, hanem az üzleti helyiség látható helyén kifüggesztett táblára kiírni kötelesek az illető bor nevét pl. „smarnica.“ Meg a smarnicával kevert bort sem szabad bor néven eladni. (Sr. poglav. 2562/2.)

— Purim-estély M. Sobotában. Purim alkalmával kedélyes kis családi összejövetelt rendezett az S. K. MURA a Velika kavarna helyiségében, amely az idei szezon gyengén látogatott mulatságai közt kedélyesége és intim jellege által feltétlenül legjobban sikerült. A multság hangulatát nagyban emelték és sikerét biztosították a megjelent maszkák amelyek között eredetiség és humor tekintetében a legnagyobb elismerést az 5 tagú család érdemelte ki (Nádai Laci, Péterka Rezső a híres »vádli« tulajdonosok, mint modern hölgyek, Karba József mint az anyósok sok elrettentő mintaképe két vejével Kardos Piri és Katica). Feltűntek még szép jelmezükkel Wolfart Jolánka mint zsoke párijával Kemény Ferivel mint bajazzó, azonkívül Jónás Erzsike, Hartmann Irénke, Hirschl és Heimer lányok, Gregorič és a többi diszkrét maszka, akiknek a nevét a szerkesztőségnek még nem sikerült kinyomozni.

— Szőlőszeti és gyümölcsészeti tanfolyam nyílt meg a Maribor melletti Pekrában posta Limbus. Több ily tanfolyam is működik, de Prekmurje részére ez jön leginkább számításba, mert közelebb is van, meg aztán ez az egyedüli hol a résztvevők szőlő és gyümölcsfa kezelésben egyuttal lesznek kioktatva. A tanfolyamon, mely március 26.—ától április 4.—ig tart, minden gazda vagy vinceler fia résztvehet, akárcsak maguk a gazdák is, hol minden résztvevő ingyen lakást és napi tíz (10) Din. ételmezési segélyt kap. Jelentkezéseket legkésőbb március 24.-éig a M. Sobotai gazdasági egyesület is felvesz, vagy pedig a maribori szőlőszeti felügyelőség.

— A Morning Post cikke Duca beszédének hatásáról. A Morning Post beszámol arról a nagy fölháborodás-

ról, amelyet magyar politikai körökben Duca román külügyminiszter okozott. Ezt a beszédet Magyarország belügyeibe való jogtalan beavatkozásnak tekintik, annál és inkább, mert a hadügyi költségvetés a nemzetek szövetségének pénzügyi bizottsága jóváhagyta. A lefegyverzése vonatkozóan a magyar közvélemény utal a honvédelmi miniszter legutóbbi beszédére, amely kimutatta, hogy a szomszédos államok hétszáz ezer főnyi hadseregével szemben Magyarországnak alig harmincezer katonája van.

— Az elfogott tyukbarátok. Régen lopkodták már egész Prekmurjében a tyukokat meg nem állapítható egyének, míg egyszer most egy párnak mégis sikerült a sarkukra hágni. Ki gondolta hogy a tyuk-élenség oly messze viszi őket. Jól ismert M. Sobotai járás községének cigányi le a D. Lendvai járáshoz tartozó Bogojinára is elmentek lopni tyukot, mert hat a jo tyukleves nem rossz, s bizony a husát sem kell eldobni. Csakhogy most az egyszer rajta veszték, - megcsípték őket. Nyomukon egész a házukig mentek a károsultak, hol a csendőrséggel meg is kerestették a tyukokat. A nyomozás folyamán kiderült, hogy már több száz darabot lopkodtak össze a télen minek egyrészt értékesítették, másik részét pedig ellakmározták. A több tagból álló bandát bekísérték a M. Sobotai fogdába. A vizsgálat és nyomozás tovább folyik.

Garázdalkodnak a csirkefogók. Szabadlábban járó csirkefogóink már tul bizalmasak kezdenek lenni. Ugy látszik Beltince Črensovci vidékén nagyon jól érzik magukat. Leveleket irogatnak bizonyos címekre, tudják, hogy hol legyen bizonyos összeg elhelyezve fontos határ időre. Így nem rég Osztér Páter beltinci kereskedőt tisztelték meg két izben is, nagyobb összeg erejéig rendelkeztek nála, persze eredmény nélkül. A csendőrségnek erőlyes nyomoznak, de a főkolompot csak nem sikerül kézre keríteni.

Edno vērsztvo

z 20 plūgami zemliscsom v najlepšem sztānyī sje oddā. Placslivo po dogovori. Vecs sje zvē pri:

Jakob Simenčič
v Lomanoši št. 9.
pri G. Radgoni.

Izjava.*)

Podpiszana, kak edina lasznica koncessije Hodoške 'zelezniske krcsme, izjavlam, ka od dnesz naprē je moj mō'z, Bencsec Kálmán, prehēnyao bidti moj zavūpnik i tak za odnyega mogōcse na bremen koncessije narejene dugē poetomtoga nebōdem odgovārijala.

Hodoš, 19. marc. 1925.

BENCSEC VILMA
krcsmarica.

Nyilatkozat.

Alulirott mint a Hodosi vasuti vedēglō egyedūli engedēlytulajdonosa kijelentem, hogy a mai naptól kezdve férjem Bencsec Kálmán megszünt megbizottam lenni s így az általa ez engedēlyterhére netalán csinált adósságot elismerni nem fogom.

Hodos március 19. 1925.

BENCSEC VILMA.

*) Za tō podtem prineseno vszebino reditel'stvo szamo telko odgovārijā, kelko redpisūje zākon.

KINO Murški Soboti.

ZA MLADINO DOVOLJENO!!!

V NEDELJO 22. marciusa
popold. ob 3., in zvečer ob 8 uri

Joe Lawsons
zločin i kazna.

Dram u 5 činova.

Joe's Verbrechen
und Strafe.

U glavnoj ulozi:
DOROTH PHILLIPS

VSTOPNINA: Gornje lože 10 Din.,
spodnje lože 8 Din, in II. prost. 3 D.
Lastnik kina GUSTAV DITTRICH.

Tr'ztvo. Kereskedelem. Blāgo — Āru.

NOVISAD: marc. 20.

100 kg. Psenica—Buza	Din. 400—440
» » 'Zito—Rozs	—390
» » Ovesz—Zab	—375
» » Kukorica	190—200
» » Proszō—Kōles	—325
» » Hajdina	270—300
» » Szenō—Szēna	—80
» » Graj—Bab csres.	—400
» » zmēsan—vegyes bab	—380
» » Krumpli	—150
» » Len. sz.—Lenmag	—700
» » Det. sz.—Lōherm.	3200

BENKO: marc. 13.

1 kg.	III.	II.	I. prima
Bikōv. Bika	7-	8-	9- 10-
Telice ūszō	7-	8-	9- 10-
Krave zā Tehēn	6-	8-	-
Teoci Borju		12-	13-
Szvinjē—Sertēs		14-	15-
Māszī l-a—Zsirl-a.		30-	38-
Zmōcsaj—Vaj			30-
Spē—Szalona			30-
Belice—Tojās 1 drb.			0-75

Pēnezi — Pēnz.

1 Dollár	= D. 61-
100 Kor. Budapest	= » 0-0857
100 Kor. Becs	= » 0-0878
1 Kor. Praga	= » 1-845
1 lira	= » 255
Zürichben 100 Din	= 8-33 sfrk

PRODA SE posestvo nasproti kolodvora Bučečovci obstoječe iz 20 plugov (4 plugi gozda, 5 pl. travnika in 11 pl. njiv) hiše s štirimi sobami in dvema kuhinjama, novih hlevov in gospodarskih poslopji (vse betonirano) z gospodarskim inventarjem vred. — Informacije daje pisarna Dr. ČERNE-ta, odvjetnika v Murški Soboti.

ELADÓ Bučečovcén a vasuti állomással szemben egy téglából épült ház, (4 szoba, 2 konyha, éléskamra s pincék) ujonnan épült istállókval gazdasági felszereléssel, marhaállománnyal és hozzá tartozó 20 holdas (4 h. erdő, 5 h. rét és 11 h. szántó) birtokkal együtt.

Érdeklődni lehet Dr. ČERNE, ügyvéd irodájában Murška-Sobotában.

Z-haja vszako nedelo. Napreplacilo za fr-
tao, leta v domovini: 15 Din. zvun SHS.,
18 Din v Ameriko 20 Din. Cena anonc
za 1 cm: med textom i izjave i poszlano
1-50 Din reklame 1- mali ogaszi 0-70 Din
i davak. Pri vecskrat popust.

Rökopiszi, ki sže ne szhránijo i ne vrnejo sže
posilajo:
Reditelsztvo i oprávnistvo Mörszka Krajina
M Á R K I S E V C I br. 20.
—: Postni csekovni racsun broj 12980. —:

Kéziratok, a melyek nem adatnak vissza, ide
küldendők:
M. Krajina szerkesztőség v. kiadóhivatal
post. MŰRSZKA SOBOTA.
—: Postatakarék számla száma 12980. —:

Megjelenik minden vasárnap Előfizetési ára
negyedévre belföldön 15 Dinár, külföldre
18, Amerikába 20 Din. Hirdetési ár 1 cm-
ként: szövegközt és nyíltér 1-50, rendes
1-—, apróhirdetés 0-70 Din és az illeték.
*Többszörinél engedmény.

GAZDÁLKODÁS.

A mezei pockok és egerek, valamint az ellenők való védekezés.

IV. Védekezés a pockok és egerek ellen.

k) A tengeri hagyma (*Scilla maritima*) szintén szerepel az egérintő anyagok között, a mennyiben azt Keleten állítólag szintén egérintési célokra használják. Ez különben ha beválnék is, az a hozzá való hus miatt igen drága, s nagyban nem igen alkalmazható.

Ezekon kívül van még sok anyag és szer, amelyet itt-ott ajánlanak, de ezek semmiféle jelentőséggel nem bírnak s így teljesen mellőzzük azokat.

V. A Löffler-féle egérintés.

1891-ben híre terjedt, hogy dr. Löffler F. greifswaldi egyetemi tanár fölfedezte azt a mikroorganizmust, amely a pockok tömeges elhullását, azoknak egyik járványos betegségét előidézi. Ő ezt a járványt egértífusznak nevezte, magát a járványt előidéző mikroorganizmust, mely az emberi hastífuszt okozó szervezethez (*Bacterium typhi*) némi tekintetben hasonló, tudományos néven *Bacterium typhi muriumnak*, magyarul mondhatnók, egértífusz-bacillusnak vagy bakteriumnak. Maga Löffler biztató reménnyel viselkedett e fölfedezése iránt s hitte, hogy az egérintési célokra is gyakorlati jelentőséget fog nyerni, annyival inkább, mert az így fölfedezett bacillus mesterséges módon tenyésztett kultúrájával sikerült neki ugyanezt a betegséget, az egértífuszt, a fogságban tartott egereknél is előidézní.

Ugyanez az anyag került Görögországban is kísérletezés alá és pedig szabadban és nagyjából arányban. Április és május hónapokban alkalmazta az részt maga Löffler, részt assistense Thessaliában, Larissa és a szomszédos városok és falvak környékén. Az eredmény akkor állítólag olyan jó volt, hogy a mezei pockok irtására szervezett bizottság elnöke Löfflernek május hó végén már következő lakonikus telegrammot küldött: „Kitűnő eredmények mindenfelé, az ország önének hálaival tartozik”. Löffler tanár azután ezen eljárásáról beszámolva még inkább megerősödött ama hitében, hogy ez a bacillus tényleg véget vet az egércsapásoknak. Maga írta, hogy e bacillus könnyen alkalmazható, az egéren, pockon kívül egyéb állatot nem veszélyeztet s így az egerek irtásánál még a legnagyobb követelményeknek is megfelel.

Ezen kedvező eredmény csakhamar nagyobb hullámokat vert: a bacillus most már nagyobb terjedelemben került kísérlet alá, melyeknek eredmé-

nye azonban a thessaliali szép sikereknek nem igen felelt meg.

Az első voltak az angolok, ők már 1893-ban kezdték a kísérletet. A kísérletek vezetésére és végrehajtására kiküldött bizottság még ugyanabban az évben közölte, hogy a Görögországból nyert értesítés szerint, a Löffler-féle eljárás Thessaliában nem vált be egészen, mint azt Löffler maga hirdette, mert 1893-ban január havában Thessalia számos vidékén még több pocok volt, mint ezelőtt csak valaha. E kedvezőtlen híradásra azonban a bizottság mégis tett kísérletet s az eredmény az volt, hogy e szert először drágának, másodsor igen kates értékűnek találta, mert igaz, hogy egy-két egér elpusztult, de hogy az elhullás járvánnyá vált volna, azt seholsem lehetett látni s azért a bizottság ezt az eljárást figyelmen kívül hagyta.

Noha azóta a kísérletezés egyre folyik, a dolog még mai napig sem nyert végleges megoldást, vagyis az eddig végrehajtott kísérletek semmiben sem igazolták Löfflernek előbb említett reményét. A hány a kísérletező, annyi az ellentétes vélemény, a melyekről határozott kritikát alig lehet mondani, mert annyira hézagosak.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Tenyészállatok vizsgálata Turniščén.

Az évenként szokásos tenyészállat vizsgálatot f. hó 10-én tartotta meg a kiküldött bizottság Turniščén, hová a gazdák sok szép tenyésztésre alkalmas bikát állítottak elő. — Ez alkalommal kitűnt, hogy a gazdák kezén sok állat van, melyek eladásra várnak, amde a mai rossz viszonyok mellett erről szó sem lehet. Pedig a gazdák nagyon szeretnék állataikon túl adni, mert azok eladásra készen vannak s a fogyasztó piac igen jó anyagot kapna. Az eladásra való készséget mutatja az is, hogy a kitűzött jutalmakat is csak négyen fogadták el, illetve csak ennyien garantálták állataiknak még egy évi eltartását.

Ezen körülmény nagy hátrányára van a gazdaságnak, mert a gazdáknak forgó tőkére szükségük van. — Ezen a bajon alkalmas módon az államnak kellene sürgösen segíteni, mert különben a gazdák ezt a pangást nagyon is megsínylik. — Hisz pénz már nincs, ma holnap már itt lesz az ideje, hogy új takarmányról kell gondoskodni, pedig a piacra szánt állatok még eladatlanak.

Am portéka van sok és jó. — A bizottság maga is kijelentette és a legnagyobb örömmel állapította meg, hogy Prekmurjében annyi és ilyen minőségű állatot még egyik vizsgálat al-

kalmával sem talált. — Különösen Nedelica község tűnt ki bikáival, ahonnan kiállítottak 19 drbot s ezek közül 17 lett tenyésztésre alkalmas, tehát majdnem mind. — Különben is szarvasmarháival ez a község már régen kitűnt. Mióta ugyanis a község egyik érdemes gazdája, Szollár Péter bevezette istállójába a simmentali tenyésztést, ezt az egész falu utána csinálta, Szollár hozta ugyanis jó pár évvel ezelőtt Szél Kálmán néhai m. kir. pénzügyminiszter bérházai és rátóti vasmezei gazdaságából az első példányokat, s mivel itt jól prosperáltak, a szaporulat évről-évre terjedt és emelkedett, míg végre a mai eredmény megmutatta, hogy az okszerű tenyésztés minő célirányos. Ezt persze ma már nem méltányolja senki, hiszen ma csak a kész eredményről legyen szó, az előzmények mellőzödök.

No, de se baj, az eredmény önmagától is dicséri a kezdeményezőt. — Bár volna minden prekmurjei községnek egy Szollár Péterje!

A bizottság a következő gazdákat jutalmazta meg: Cséh Mátyás 500 din. Bakán István 300 din. nedelica; — Bakán József és Drávec József bíró, turniscei gazdákat.

A főispán megbízottja, a főállatorvos a tapasztaltak fölött legnagyobb örömeinek és meglegedésének adott kifejezést.

Pérje

goszecsse i flamovina, szlatina sže vszigidár po fál ceni dobi pri:

SCHÖNTAG ADOLFI

M. Sobota v dvoriscsi Flisarove kresme.

Hotel Restoration!

Dobrodošca krcma z prenocsevalnimi hižami, z ográdecem, dnévno z stírami vláki, na eden stok vizika zidanica, pri madjarskoj granicnoj posztá carinarnica v hiži, sže próti kauciji taki vugodno z-árende (v najem) dá. Vecs pri lászniki: BENCSEC KÁLMÁN i VILMA Hodoš (Prekmurje).

POZOR.

Opekarniška tvornica, umetni mlin in žaga, veletrgovina z vinom in manufakturnim blagom

ALOJZ KRAINZ,
v Ljutomeru

nudi v poljubni množini — takoj dobavno — najboljše preizkušene model zareznih strešnikov kakor tudi zidno opeko, tesan stavbeni les, deske, špate in late za stavbe in mizarje po najnižji ceni.

Tudi imam izvrstno ljutomersko vino več letnikov po ugodnih cenah vedno v zalogi

HALLO PRIJATEL!
ZNÁS STO JE TOU
MÁJER STEVAN

v Murski Soboti

na Radgonszkoj ceszti?

Tô je násztaresa firma szabolije i trgovina z gotovimi oblékami. Csi scsés dobro obléko po fál ceni dobiti, ali dober, garantérani i po ceni stof i cáig küpiti, te obiscsi tô Prekmurja násztaresa i násolidnéso trgovino i szabolijo, pa sže zagvüsas.

Prekmurska posojilnica r. z. o. z. v Murski Soboti.

Poštni čekovni račun št. 12628.

VABILO

k V. rednemu občnemu zboru, ki se bode vršil v nedeljo dne 29. marca 1925. ob 1/2 11 uri v Murski Soboti, Šolska ulica šte. 233. (Pisarna g. dr. Škerlaka.)

DNEVNI RED:

- 1.) Poročilo načelstva v združnem poslovanju.
- 2.) Poročilo načelstva o računskem zaključku.
- 3.) Poročilo nadzorstva v poslovanju in računskem zaključku
- 4.) Razdelitev čistega dobička.
- 5.) Slučajnosti.

Načelstvo.